

Projectes Xerrem i Junts

Del jo al *nosaltres* per mitjà de la llengua

Els projectes Junts i Xerrem de la CAL es duen a terme mitjançant grups constituïts per persones que volen iniciar-se o millorar en català i persones voluntàries disposades a col·laborar-hi. Quan un grup es fa durador, els seus components s'identifiquen amb un *nosaltres* que és fruit de tota una manera de fer i de captar-se: un *nosaltres* que iguala, ens humanitza, ens fa hereus de les terres catalanes i acosta cultures en un món globalitzat.

Un *nosaltres* horitzontal: ens uneix la igualtat

Els voluntaris i les voluntàries de cada grup configuren un *nosaltres* amb els xerraires i les xerraires: arriben tots de casa o de la feina per trobar-se en un punt que no és ni dels uns ni dels altres, s'interessen per la vida d'uns i altres ieseuen en cercle sense ordre jeràrquic determinat. S'estableix una relació horitzontal amb voluntat d'intercanvi. Si bé és cert que hi ha una transmissió unidireccional de coneixement i expertesa per part dels voluntaris (la parla catalana), també és cert que de seguida apareixen coneixements i experteses de tots els components del grup que ens fan iguals o molt semblants en condicions: uns saben parlar moltes llengües, altres són o han estat professionals de diferents rams, altres han viscut en diferents països... Per exemple: un voluntari intenta que un xerraire digui bé una paraula i al cap d'una estona un altre xerraire somriu quan aquest mateix voluntari pronuncia maldestrament el seu cognom; o un voluntari fa una referència il·lustrada als noms dels mesos de l'any en català i un xerraire explica tot seguit com els anomenen al seu país i per què. Som iguals. Ciutadans. De mi a tu, zero. En relació horitzontal, bidireccional.

Un *nosaltres* comunicatiu: ens uneix la humanitat

Els humans som sentiment, voluntat i intel·ligència, a més de percepció i memòria. La metodologia dels projectes Junts i Xerrem rau en el fet de fer aflorar aquesta condició humana sessió rere sessió, cosa que s'obté convidant els participants a expressar en català el que senten, explicar el que coneixen i saben fer, exposar el que pensen i contar el que recorden. Pels temes que s'hi tracten, per la llibertat i el respecte amb què hi parla i per la igualtat de tots, els espais de comunicació de Junts i Xerrem constitueixen un *nosaltres* humà on, per mitjà de l'impuls de la llengua catalana, ningú no està sol comunicativament parlant. Tots caminen junts i fan real l'etimologia de la paraula conversa: *cumversare* 'donar voltes en companyia'. La llengua catalana és la trama i l'ordit d'aquesta xarxa d'intercanvi setmanal de sensacions, coneixements i experteses. L'èxit comunicatiu que se'n deriva és la clau que obre la porta de l'adquisició lingüística. "Benvingut el català a casa meva; des d'ara també és la meva llengua", diran els assistents un dia o altre i d'una o altramanera.

Un *nosaltres* nacional: ens uneixen els Països catalans

Hi ha una *Casa nostra* per a la llengua catalana: tots els territoris on es parla i es lluita per fer-la sobreviure. L'adquisició lingüística que volem obtenir no és la d'una llengua neutra amb la qual es puguin expressar els significats de qualsevol altra, d'una llengua sense terra de parlants. El català és la llengua de generacions i generacions de ciutadans dels Països catalans que l'han adobat i conreat, segle rere segle, amb l'experiència plaent o punyent del seu estar en el món. Per això és tan important i indispensable incloure en les converses del Xerrem i del Junts referències a la nostra terra i convits a prendre part d'allò que ofereix; referències del patrimoni natural, històric, tradicional, artístic, cultural, industrial, etc., i convits a l'estudi de la llengua, lectura d'obres catalanes, participació en associacions i activitats locals, etc. No es tracta de fer grans discursos, sinó de salpebrar les sessions amb tocs de 'Sabies que...?' i amb copets de 'I per què no...?'. Si en un grup Xerrem es parla, per exemple, de tot el que entra per l'oïda (sons, sorolls, músiques...), es podria fer referència ('Sabies que...?') al Tambor del Bruc o a les bandes musicals valencianes, al cors Clavé, etc. i també es podria convidar a participar ('I per què no...?') a concerts de l'agenda local, a la Patum de Berga, a les falles de València, al Conservatori de la ciutat... Si en un grup Junts es treballen els locatius verticals principals (*a dalt*, *al mig*, *a baix*) no estarà de més, per exemple, mostrar imatges de castells i relacionar *a baix* amb la pinya, *al mig* amb el tronc i *a dalt* amb el pom de dalt, o contemplar la població des d'un punt alt (el campanar d'una església, un turó, etc.). I si és possible, com ho ha estat en diverses ocasions aquest curs passat, la millor manera de saber-se país és trepitjar-lo, recorre'l,

visitar-lo. Les sortides i excursions són també porta d'entrada de la inclusió nacional: som de la terra que coneixem i que, un cop coneguda, estimem.

Un nosaltres global: ens uneix la Terra

Quan en els grups Xerrem o Junts hi és present gent de racons diversos de la Terra, és segur que allò de què es parla a les sessions té a veure, molt sovint, amb les regions o països de procedència dels parlants. Els grups Junts i Xerrem són també, doncs, punts de trobada intercultural, *Meeting Points*, ja que s'afegeixen al treball de molts col·lectius, associacions i entitats per construir i seguir camins que ens treguin de la simple coexistència de cultures, ens facin passar per la confluència i convivència de persones diverses i donin pas perquè tothom participi plenament de la ciutadania. No sempre és fàcil. Als grups es genera informació i, per tant, coneixement entre uns i altres de les realitats que es couen en molts punts de la Terra; també s'hi treballa l'hàbit de l'assertivitat, que consisteix a fer que en les converses on no hi hagi coincidència d'opinió o d'apreciació de valors, en comptes de crear polèmica per intentar convèncer l'altre, cadascú enuncii el que creu i tots constatin, tranquil·lament, que hi ha punts de vista diferents. Els grups Junts i Xerrem estan compromesos en aquests camins vers l'entesa entre cultures.

L'esperit que hi ha entre tots els components del projectes Junts i Xerrem —guies i assistents— és aquest: la consciència d'una comunitat basada en la igualtat, la humanitat, la pertinença al nostre país i l'acceptació positiva de la globalització. Treballem per fer una gran xarxa, teixida de llengua catalana.

Jordi Esteban, director dels projectes.

Sovint es diu de manera genèrica que la llengua catalana és la peça fonamental de la consciència de país. La història ens ho demostra amb les lluites per eradicar la llengua pròpia d'una terra i donar pas a la de qui se n'ha apoderat.

Voldria fer veure com les pràctiques de conversa en català que es fan als espais de comunicació Junts i Xerrem — converses inicials i gairebé de signes del Junts i converses plenes, explícites i assortides del Xerrem— creen comunitat en tots els nivells.